

Hanzehogeschool
Marian van Os
Centrum voor Ondernemerschap

Monitor 2016/2017

Buurtsamenwerking

Helpman/de Wijert

Lectoraat Duurzaam Coöperatief Ondernemen

TERRA

MBO

Monitor 2016/2017 Buurtsamenwerking Helpman/de Wijert

Lectoraat Duurzaam Coöperatief Ondernemen

Deel II uit de onderzoekserie Monitor Lectoraat
Duurzaam Coöperatief Ondernemen

Inhoud

Voorwoord	4
Ten geleide	6
Inleiding	8
Een tijdperk vol veranderingen	8
Innovatiewerkplaats Helpman/de Wijert	9
De wijkagenda als basis	10
Samenwerking	11
Prestatieoverzicht Innovatiewerkplaats Helpman/de Wijert Schooljaar 2016/2017	12
Overzicht inzet studenten:	14
Type projecten en aantallen per opleiding	17
Werkgelegenheid:	17
De organisatie	18
Werkwijze Innovatiewerkplaats Helpman/de Wijert	19
Rollen en taken IWP intern	19
Rollen en functies in de buitencirkel:	21
Model	24
Enkele voorbeelden van projecten en activiteiten	25
1: Wijkdeal De Wijert	26
2: Het Ondernemersplatform	28
3: Fruitcafé De Helpende Hand	30
4: Coenderspark en Van Lenneplan	32
5: Uitvoering programma stadsbeheer	34
6: Alle Kinderen Actief	36
7: Workshops voor de wijk, door studenten	38
8: Masterclasses	40
9: Doorkijkje naar schooljaar 2017/2018	41

Voorwoord

Voor u ligt de tweede uitgave van Monitor, een serie publicaties waarmee regelmatig de resultaten van het praktijkonderzoek binnen het lectoraat Duurzaam Coöperatief Ondernemen (DCO) en zijn kenniskring gepresenteerd worden. Het lectoraat DCO is ingebed in het lectoraat Duurzaam Financieel Management van lector dr. Margreet

Boersma. Het is onderdeel van het Marian van Os Centrum voor Ondernemerschap van de Hanzehogeschool Groningen en verbonden met het instituut voor Financieel Economisch Management (FEM). In deze editie van Monitor presenteren we de resultaten en ontwikkelingen rondom Buurtsamenwerking Helpman/de Wijert en de innovatiewerkplaats.

Willem Foorthuis houdt met het lectoraat DCO een pleidooi voor de diversiteit, kwaliteit en innovatiekracht van het kleinbedrijf en is op zoek naar het versterken van perspectief voor het Noordelijke MKB op lokaal en regionaal niveau met een internationale dimensie. Centraal in deze zoektocht staat de overtuiging dat het onderwijs daarbij van onschatbare waarde is. Mits...mits de kennisinstellingen zich flexibeler opstellen en zich meer richten op de agenda van de regio.

Randvoorwaardelijk is ook een nieuwe overheid. Een overheid die actief en coöperatief meedenkt, de nieuwe ontwikkelingen beter begeleidt vanuit het lopende beleid en tevens haar beleid vernieuwt conform nieuwe maatschappelijke processen. Ook de basis moet op orde zijn. Een basis van ondernemers en ondernemende burgers die zich ordentelijk organiseren en bereid zijn te investeren, zich te ontwikkelen en intensief te schakelen met onderwijs en overheden.

Het lectoraat noemt dit Next Education, Next Governance en Next Business. Het lectoraat is nauw verbonden met Buurtsamenwerking Helpman/de Wijert, waarin alle hiervoor genoemde modellen tot uiting komen. In de Buurtsamenwerking wordt gezamenlijk een weg gezocht om ondernemers, overheid, wijkbewoners en onderwijs met elkaar te verbinden om samen te werken aan toepasbare oplossingen voor actuele vraagstukken.

Aan de Buurtsamenwerking Helpman/de Wijert is de Innovatiewerkplaats verbonden. Annet Muller-ter Veen is als manager van de Innovatiewerkplaats verantwoordelijk voor het operationaliseren van de verbinding tussen alle partijen. Daarvoor vertaalt zij actuele vraagstukken naar concrete projecten, waarbij zich Community's of Innovative Learners (COIL's) vormen vanuit de participanten van het onderwijs, overheid, ondernemers en wijkbewoners.

Als manager van de Innovatiewerkplaats is zij actief lid van de kenniskring van het lectoraat DCO en voegt de praktijkgerichte bevindingen vanuit haar werkomgeving toe aan het gedachtegoed van het lectoraat. Doordat theorie, onderzoeksresultaten en praktijkervaringen samen komen wordt er gebouwd aan een degelijk fundament voor Next Education, Next Governance en Next Business. Met deze monitor hopen wij inzicht te geven in hoe dit proces vorm krijgt in Buurtsamenwerking Helpman/de Wijert

Willem Foorthuis
Lector Duurzaam Coöperatief Ondernemen

Annet Muller-ter Veen
Manager Innovatiewerkplaats Helpman/de Wijert
Kenniskring Lectoraat Duurzaam Coöperatief Ondernemen

Ten geleide

Onze samenleving is sterk in verandering. Dat biedt kansen om de afstand tussen burger en politiek te overbruggen en nieuwe vormen van samenwerking te verkennen. Samenwerken, samen bedenken, samen plannen en uiteindelijk samen realiseren. Het onderwijs hoort daar nadrukkelijk bij.

Dit vraagt om hernieuwing en vernieuwing van samenwerking tussen deze partijen. Wij zijn hier als gemeente en Terra mee gestart in 2015 en zo is te zien in deze monitor:

er is al veel bereikt. Daarom willen we deze samenwerking dan ook bekrachtigen in een convenant. Dit convenant is ook een belofte naar de toekomst. De agenda van de wijk is leidend voor ons handelen, niet een eigen agenda van de gemeente, het curriculum van een school of de meerjarenplanning van een instelling actief in de wijk. In samenspraak met alle partijen moeten we prioriteren en realiseren op een financieel deugdelijke wijze en afgestemd op elkaars mogelijkheden.

Om zover te komen als we nu zijn, hebben we samengewerkt aan tal van projecten en opdrachten die door bewoners en ondernemers zijn aangedragen. Dit was niet altijd makkelijk. In goed onderling overleg en met aanpassing van onze werkwijzen zijn we er wel verder in gegroeid. Samen werken we verder aan een Buurtsamenwerking waarin de belangen van alle partijen en die van de bewoners in de wijk in het bijzonder, recht wordt gedaan.

Het is onze gezamenlijke ambitie deze samenwerking uit te laten groeien tot een model waarin we op duurzame wijze de agenda van de wijk realiseren. Bewoners zullen daadwerkelijk grip en invloed hebben op hun toekomst en die van hun wijk maar ook de studenten van Terra en andere scholen zullen nog beter toegerust zijn op hun carrière nadat zij de schoolbanken hebben verlaten. Dat past volledig in onze ambitie om voorop te blijven lopen als het gaat om de innovatie en vernieuwing in het onderwijs.

Ton Schroor
Wijkwethouder Stadsdeel Zuid

Er gaat iets moois ontstaan in Groningen Zuid. Terra kan met haar groene hart bijdragen aan de buurtsamenwerking in dit stadsdeel. In alles wat wij doen zoeken we elkaar en anderen op vanuit de overtuiging dat wij met elkaar sterker zijn dan los van elkaar. Gemeenschappelijk versterkend staat voor ons ook voor de ambitie om de samenleving waarvan wij onderdeel zijn te versterken. Het betekent gericht samenwerken aan het oplossen van vraagstukken.

Dat past prima bij hoe wij ons onderwijs zien. De wereld verandert en Terra verandert mee. Dat vraagt om een andere vorm van onderwijs. Studenten leren in een contextrijke omgeving met echte opdrachten en vragen vanuit de regio, in dit geval de wijken Helpman/de Wijert.

Ook is duidelijk dat we het niet meer alleen doen. Het onderwijs moet meer geïntegreerd worden in de samenleving en andersom. We gaan veel meer met de gemeente Groningen, bedrijven, instellingen, collega-scholen en andere partners samenwerken. We creëren kennis, delen kennis en zetten nieuwe kennis in voor verbetering en innovatie, niet alleen in het onderwijs maar ook voor de ondernemers en inwoners van Groningen Zuid. In Groningen Zuid komen onderwijs, overheid, bewoners en ondernemers samen. Voor Terra de ideale leeromgeving. Op deze plek ligt de wereld aan onze voeten!

Ton Wennink
lid College van Bestuur Terra

Inleiding

Een tijdperk vol veranderingen

Onze samenleving bevindt zich op een kantelpunt: de spannende tijd waarin we leven, maakt de maatschappij instabiel en kwetsbaar voor verstoringen, maar opent ook de deur voor radicale transformaties. “We leven op een kruispunt in de geschiedenis en moeten samen vorm geven aan een volgende manier van leven en werken. Daarbij gaat het niet over een kleine mutatie, maar over radicaal nieuwe manieren om de samenleving in te richten.” (Herman Wijffels, Trouw, 7 juli 2014). Oude bestuursvormen en economische modellen raken achterhaald, aangejaagd door bijvoorbeeld de financiële crisis, complexe vredesoperaties, de veranderende arbeidsmarkt, globalisering, de verschuiving naar leven lang leren, de opkomst van nieuwe verdienmodellen en ook robotisering en technologisering.

Aan de zuidkant van de stad Groningen liggen de wijken Helpman en de Wijert. Uit monitoring is gebleken dat de ontwikkeling, gemeten aan het stedelijk gemiddelde, met name in de Wijert achterblijft. De gemeente Groningen wil deze wijk stimuleren en faciliteren om bewoners, ondernemers en andere partners zelf de kans te geven een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de wijk. Een verbinding tot stand brengen tussen sterke en zwakke groepen is daarin essentieel.

Aansluitend op het coalitieakkoord 2014-2018 ‘Voor de verandering’ van de gemeente Groningen is in 2014 een buurtsamenwerking opgezet in Helpman/De Wijert door de initiatiefnemers Terra MBO en Gemeente Groningen. De samenwerking is vastgelegd in een collegebesluit van 17 december 2014. De gemeente wil door de aansluiting bij het genomen initiatief mede invulling geven aan het begrip gebiedsgericht werken. De nieuwe samenwerkingsorganisatie is zich aan het vormen in een open proces waaraan deelnemers uit steeds bredere kringen hun eigen inbreng kunnen geven. Terra richt in samenwerking met ondernemers, burgers uit de wijk en de gemeente een innovatiewerkplaats in. De innovatiewerkplaats wordt tevens een buitenschool, een broedplaats van creativiteit en activiteit en een ontmoetingsplaats voor bewoners, studenten, ondernemers, instellingen en scholen. Wie maar wil kan hierbij aansluiten. Zo ontstaan Community’s of Innovative Learners (COILs) waarin met elkaar en van elkaar geleerd wordt door samen te werken aan (kennis)vragen in een quadruple helix. Zo krijgt de Buurtsamenwerking Helpman/de Wijert concreet en zichtbaar gestalte in de wijk.

Innovatiewerkplaats Helpman/de Wijert

Innovatiewerkplaats Helpman/de Wijert is een samenwerkingsverband tussen Terra MBO Groningen, Hanzehogeschool en andere onderwijsinstellingen, de gemeente Groningen en bewoners, ondernemers en instellingen uit de wijk. Vanuit de Innovatiewerkplaats wordt samen met studenten, ondernemers en wijkbewoners in een quadruple helix gewerkt aan projecten, om de wijk naar een hoger plan te tillen. Het vertrekpunt voor de start van projecten is de gedeelde agenda. Deze agenda is opgebouwd met programmalijnen die gericht zijn op maatschappelijke participatie, (groene) leefomgeving, armoede, sport, sociale samenhang en uitzicht op een verbeterd economisch perspectief.

De innovatiewerkplaats wil studenten van verschillende onderwijsinstellingen en opleidingen verbinden aan vraagstukken in de wijken. Denk hierbij aan bijvoorbeeld het maken van een ondernemersplan voor een startende ondernemer, hulp bij het invullen van belastingaangifte, het aanleggen van een publieke groenvoorziening of onderzoek doen naar kansen en mogelijkheden om healthy ageing in de regio te bevorderen, dan wel het begeleiden van start ups.

De werkwijze van de Innovatiewerkplaats is circulair (zie figuur 1). Dit wil zeggen dat het werkproces een terugkerend proces is, waarbij de taken en rollen via een vloeiend systeem aan elkaar door worden gegeven. In iedere fase van het proces zijn diverse rollen gedefinieerd, die allemaal gerelateerd zijn aan de quadruple helix en daarin hun eigen identiteit inbrengen ten behoeve van het integrale proces van een leven lang leren.

Figuur 1

De wijkagenda als basis

De centrale vraag voor de buurtsamenwerking is hoe bewoners zelf het onderhoud, het beheer en de sociale en economische ontwikkeling van hun wijk kunnen organiseren in samenwerking met kennisinstellingen en de faciliterende overheid en hoe dit rendabel kan worden.

Bewoners leren samen met lokale ondernemers, ondernemende maatschappelijke organisaties, overheden, studenten, docenten en onderzoekers hoe je samen de wijk kunt 'managen' en hoe hier ook nog inkomsten uit voort kunnen komen.

Voor een eerste oriëntering heeft aan het begin van het proces een voorinventarisatie plaatsgevonden. Daarvoor zijn er gesprekken gevoerd met wijkbewoners, een analyse uitgevoerd van de gemeentelijke wijkscan en zijn de professionals en hulpverleners uit de wijk geïnterviewd. Daaruit zijn een aantal aandachtspunten naar voren gekomen die in de brede wijkinventarisatie tegen het licht gehouden zullen worden. Hiermee is dus niet gezegd dat dit ook de onderwerpen zijn die door de bewoners en ondernemers als agenda-onderwerpen worden aangedragen.

- > Bovengemiddeld aantal ouderen boven de 65 jaar (gehele WIJ-gebied)
- > Bovengemiddeld aantal allochtonen (Wijert Noord)
- > Groot aantal eenoudergezinnen (gehele gebied)
- > Kansarme kinderen (Wijert Noord)
- > Werk en inkomen (Wijert Noord)
- > Schulden
- > Eenzaamheid
- > Overgewicht

Op basis van deze algemene aandachtspunten kunnen nog geen concrete vraagstukken en opdrachten worden geformuleerd. Daarom zijn er een aantal studenten van Social Studies van de Hanzehogeschool de wijk in betrokken en hebben zij middels interviews en analyses de basis voor de wijkagenda gelegd.

Hieruit zijn de volgende programmalijnen naar voren gekomen:

- > Ondernemerschap
- > Sociaal/Maatschappelijk
- > Healthy Ageing
- > Energie & Klimaat
- > Duurzame groene leefomgeving
- > Sport
- > Communicatie

Vanuit deze programmalijnen worden op basis van wat er vanuit de wijk, de gemeente en het onderwijs naar voren komt projecten geïnitieerd die met ondersteuning vanuit de Innovatiewerkplaats ten uitvoer worden gebracht.

Samenwerking

Innovatiewerkplaats Helpman/de Wijert is bekrachtigd met een samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Groningen en Terra, maar andere onderwijsinstellingen en partners zijn bij het principe aangehaakt. Het overzicht van alle partners:

Noorderpoort

Het idee van samenwerken betekent na 5% inspiratie vooral 95% transpiratie.

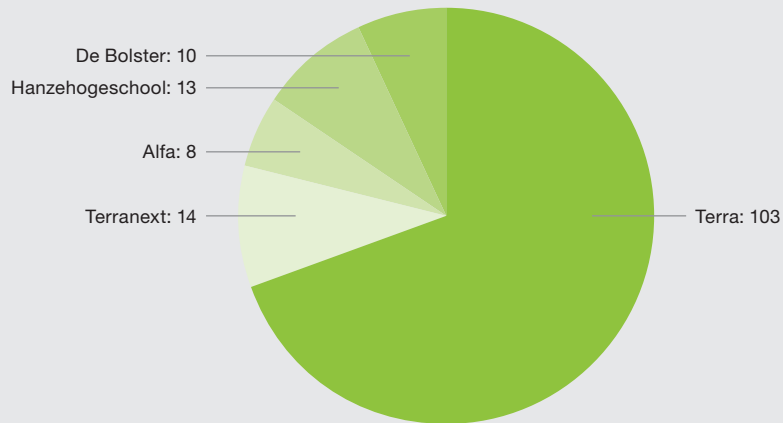
In samenwerking is de term "dit is mijn werk niet" moordend voor elke ontwikkeling. Alle ballen op ons, dat komt eerst. Samenwerken betekent structuren loslaten, pionieren en lef tonen. Dit bereik je niet in vooraf doorgekauwde projectplannen en een poging de toekomst te voorspellen naar aanleiding van een in het verleden verondersteld gestolde werkelijkheid. Dit betekent ook niet reageren op nieuwe, maar meedoen

in actuele ontwikkelingen en deelgenoot zijn van nieuwe ontwikkelingen. Dus geen terugtrekkende overheid, maar een intredende overheid!

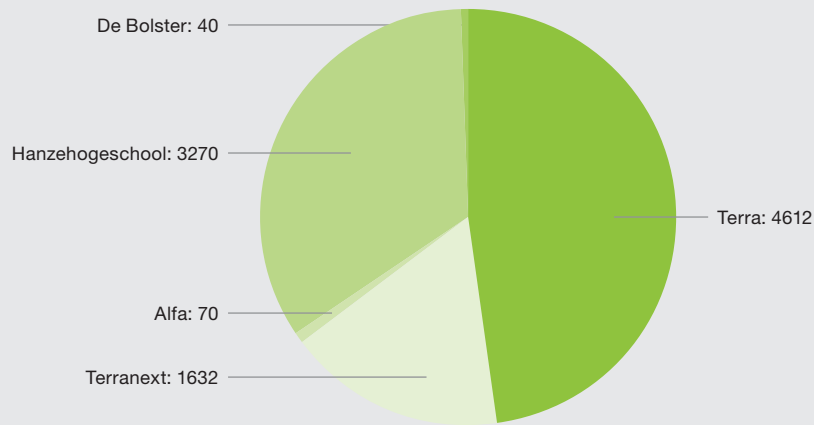
Eric Mooij Gemeente Groningen Stadsdeelcoördinator Zuid

Prestatieoverzicht Innovatiewerkplaats Helpman/de Wijert Schooljaar 2016/2017

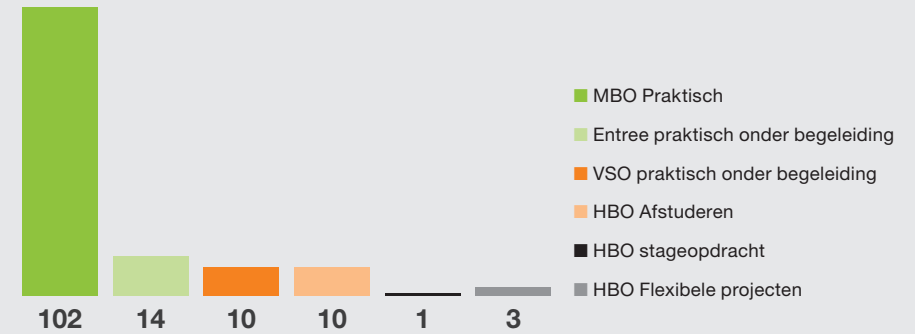
Inzet aantal studenten

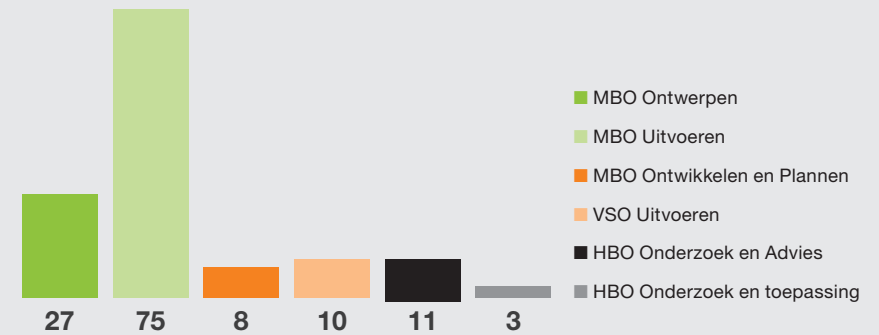
Inzet aantal studenturen

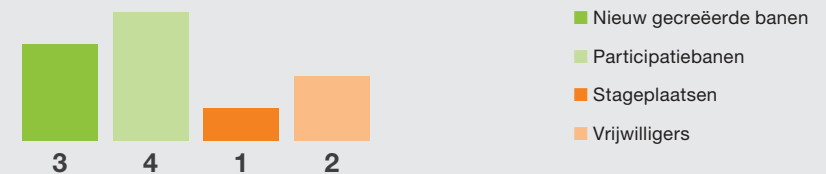
Aantal studenten per type project

Aantal studenten per vorm project

Werkgelegenheid:

Overzicht inzet studenten:

Project-naam	Programma-lijn	Community	Status	Aantal studenten	Student-uren
Buitenhuiskamer MFC De Wijert	• Duurzame groene leef-omgeving • Sociaal Maatschappelijk	• MFC De Wijert • Wijkbewoners • Terra • FPC Van Mesdag	Afgerond	4	192
Drainage Pad Twee Wijken	• Duurzame groene leef-omgeving	• Gemeente Groningen • Terra 3 studenten • Wijkbewoners	Afgerond	3	120
Coenderspark	• Duurzame groene leef-omgeving	• Gemeente Groningen • Terra • Wijkbewoners	Uitvoerings-fase	8	520
Herinrichting van Lenneplan	• Duurzame groene leef-omgeving	• Gemeente Groningen • Terra • Ondernemers • Wijkbewoners	Voorberei-ding	5	120
Herinrich-ting pleintje W. Buningstraat	• Duurzame groene leef-omgeving • Ondernemer-schap	• Gemeente Groningen • Terra • Ondernemers • Hoveniersbedrijf Donkergroen	Afgerond	10	160
Fruitcafé De Helpende Hand	• Sociaal Maat-schappelijk • Healthy Ageing	• Gemeente Groningen • Terra • Noorderpoort • Wijkbewoners (Parti-cipatie-medewerkers en vrijwilligers) • Stichting De Zijlen • Gebiedscoöperatie Westerkwartier • Ondernemers	Exploitatie	Terra: 10	40
				Noorderpoort: 4	200
Uitvoering programma Stadsbeheer	• Duurzame groene leef-omgeving	• Gemeente Groningen • Terranext	Doorlopend	10	1600
Alle kinderen actief	• Healthy Ageing • Sport • Ondernemer-schap	• Ondernemer Stefan Alfons (sportschool Totally in Shape) • Gemeente Groningen • Terra • Hanzehogeschool	Uitvoerings-fase	Terra: 10	770
				Hanze-hogee-school: 1	400
Bijen in de stad	• Duurzame groene leef-omgeving	• ANOG • Terra	Afgerond	10	420

14

Overzicht inzet studenten:

Project-naam	Programma-lijn	Community	Status	Aantal studenten	Student-uren
Voorraanzicht Innovatiewerk-plaats	• Duurzame groene leef-omgeving	• Gemeente Groningen • Terra	Afgerond	8	340
Kerstmarkt Winkelcentrum van Lenneplan	• Ondernemer-schap • Sociaal Maat-schappelijk	• Platform de Wijert • Ondernemers • Terra	Afgerond	4	90
Buurtkerstboom	• Duurzame groene leef-omgeving • Sociaal Maat-schappelijk	• Gemeente Groningen • Wijkbewoners • Terranext	Afgerond	4	32
Sint Pannenkoek	• Sociaal Maat-schappelijk	• Wijkbewoners • Basisscholen • Alfacollege	Afgerond	8	70
Workshops Bloem	• Sociaal Maat-schappelijk	• Wijkbewoners • Terra	Doorlopend	8	720
Activiteiten Dierverzorging	• Sociaal Maat-schappelijk	• Wijkbewoners • Terra	Doorlopend	6	640
Voorraanzicht en parkeren MFC de Wijert	• Duurzame groene leef-omgeving	• MFC De Wijert • Wijkbewoners • Terra	Uitvoerings-fase	4	160
Interieurplan eetcafé MFC de Wijert	• Sociaal Maat-schappelijk • Healthy Ageing	• MFC De Wijert • Wijkbewoners • Terra	Afgerond	4	128
Interieurplan Innovatiewerk-plaats	• Duurzame leefomgeving	• IWP Helpman/de Wijert • Terra	Afgerond	4	192
Onderzoek Sociale Agenda	• Sociaal Maat-schappelijk	• Wij team • Innovatiewerkplaats • Hanzehogeschool • Wijkbewoners	Afgerond	2	800
Cycling without age	• Sociaal Maat-schappelijk • Healthy Ageing • Sport	• Henk Obbink (Fiet-sersbond project Fietsen alle jaren) • Hanzehogeschool	Uitvoerings-fase	2	600
Kansarme jongeren en werkgelegenheid	• Sociaal Maat-schappelijk	• Marcel Smidt vanuit Wij team • Hanzehogeschool	Uitvoerings-fase	2	600

15

Overzicht inzet studenten:

Project-naam	Programma-lijn	Community	Status	Aantal studenten	Student-uren
Communicatieplan Innovatiewerkplaats Helpman/de Wijert	• Communicatie	• Innovatiewerkplaats • Hanzehogeschool Groningen	Afgerond	1	200
Korte film impressie Innovatiewerkplaats Helpman/de Wijert	• Communicatie	• Innovatiewerkplaats • Hanzehogeschool Groningen	Afgerond	1	200
Ontwerp website Innovatiewerkplaats Helpman/de Wijert	• Communicatie	• Innovatiewerkplaats • Hanzehogeschool Groningen	Afgerond	1	200
Eenvoudig businessplan en kostprijsberekening Kattenhotel	• Ondernemerschap	• Astrid Rutsen van Kattenkliniek Groningen • Hanzehogeschool	Afgerond	3	240
Fruitcafé De Helpende Hand ondersteuning van projectleider bij businessplan	• Ondernemerschap	• Gebiedscoöperatie Westerkwartier • Werkgroep Fruitcafé • Noorderpoort • Hanzehogeschool Groningen	Afgerond	1	30
Schoonmaak Innovatiewerkplaats Helpman/de Wijert	• Duurzame leefomgeving	• IWP Helpman/de Wijert • De Bolster	Opstartfase daarna doorlopend	10	40
Totaal projecten:				Totaal:	Totaal:
24				148	9204

16

Type projecten en aantallen per opleiding

Opleiding	Niveau	Type project	Vorm project	Aantal studenten
Tuin Park en Landschap	MBO	Praktisch	Ontwerpen	7
		Praktisch	Uitvoerend	28
	Entree	Praktisch onder begeleiding	Uitvoerend	14
Loonwerk	MBO	Praktisch	Uitvoerend	4
Styling & Design	MBO	Praktisch	Ontwerpen	20
		Praktisch	Uitvoerend	14
Dierverzorging	MBO	Praktisch	Uitvoerend	17
		Praktisch	Ontwikkelen en plannen	4
Bloem	MBO	Praktisch	Uitvoerend	4
		Praktisch	Ontwikkelen en plannen	4
Social Study's	HBO	Afstuderen	Onderzoek en advies	6
Communicatie	HBO	Afstuderen	Onderzoek en toepassing	3
Financieel en economisch management	HBO	Afstuderen	Onderzoek en advies	1
		Flexibele opdrachten	Onderzoek en advies	3
Voortgezet speciaal onderwijs	VSO	Praktisch onder begeleiding	Uitvoerend	5
Horeca opleiding	MBO	Praktisch	Uitvoerend	8

17

Werkgelegenheid:

Nieuw gecreëerde banen	Participatiebanen	Stageplaatsen	Vrijwilligers
3	4	1	2

De organisatie

Stuurgroep

Willem Foorhuis	: Voorzitter en Lector Duurzaam Coöperatief Ondernemen
Eric Mooij	: Stadsdeelcoördinator Zuid
Frans Traa	: Projectleider & Ontwikkelaar
Mark Jongbloed	: Manager Wij-team
Annet Muller-ter Veen	: Manager Innovatiewerkplaats Helpman/de Wijert

Werkgroep

Annet Muller-ter Veen	: Voorzitter en Manager Innovatiewerkplaats Helpman/de Wijert
Theo de Groot	: Opbouwwerker Wij-team
Janet Postema	: Buurtwerker Wij-team
Frans Cuperus	: Adjunctdirecteur Terra MBO Groningen
Anne-Krijn Piersma	: Stadsdeelbeheerder Zuid
Dennis Broekema	: Sociaal werker in opleiding (BBL) Stamtafel Fruitcafé De Helpende Hand
Carolien Rahawarin	: Participatiemedewerker Innovatiewerkplaats Secretariaal en Beheer

Innovatiewerkplaats

Annet Muller-ter Veen	: Manager Innovatiewerkplaats
Carolien Rahawarin	: Participatiemedewerker Secretariaal en Werkplaatsbeheer
Chris Wezeman	: Participatiemedewerker Werkplaatsbeheer

Fruitcafé De Helpende Hand

Bestuur:

Pieter Corée	: Regiodirectie Terra
Hans Bergsma	: Directeur Gebiedscoöperatie Westerkwartier

Projectleiding

: Frans Traa

A-Leden Coöperatie

: Terra MBO Groningen
Gebiedscoöperatie Westerkwartier

B-Leden Coöperatie

: 3 leden

Kernteam Fruitcafé:

Martin Starkenburg	: Participatiemedewerker manager winkel
Karin Raatjes	: Participatiemedewerker winkelmedewerker
Dennis Broekema	: Medewerker Sociaal Maatschappelijke dienstverlening (BBL-traject)

Werkwijze Innovatiewerkplaats Helpman/de Wijert

Rollen en taken IWP intern

Het team van de IWP beslaat een aantal rollen die in het proces hun eigen taken vervullen, maar daarbij in nauwe verbinding met elkaar staan. Deze zijn:

Manager Innovatiewerkplaats

De manager Innovatiewerkplaats is de spin in het web van de IWP. Deze overziet het geheel, bewaakt de processen en stuurt aan waar nodig. De manager Innovatiewerkplaats heeft de leiding over het team van de IWP en maakt deel uit van de stuurgroep van de IWP of het directieoverleg van de coöperatie.

Taken:

- > Verbinden op beleidsniveau;
- > Vormgeven aan het beleid vanuit Lectoraat en/of stuurgroep
- > Gedeelde agenda mede invullen en als leidraad en monitor gebruiken;
- > Bewaken processen;
- > Eindverantwoordelijk voor resultaten IWP;
- > Aansturen team IWP;
- > Gesprekspartner voor samenwerkingspartners;
- > Verbinding met andere IWP-managers onderhouden.

De leiderschapsstijl die de IWP-manager hanteert varieert tussen participierend (in het netwerk), flexibel coachend (meebewegen en ondersteunend bij innovaties), directief (in het stellen van kaders waarbinnen het zelfsturende team hun werkwijze vormgeeft) en delegerend (team in de eigen rollen laten opereren). Hiermee is het leiderschap van de manager IWP te definiëren als situationeel leiderschap:

Een situationeel leider stemt zijn stijl van leidinggeven af op de projectmedewerker. Situationeel leiderschap berust op het goed kunnen inschatten van de voorkeuren, persoonlijkheidskenmerken en vaardigheden van individuele medewerkers.¹

De manager IWP dient te beschikken over ervaring in het onderwijs, heeft affiniteit met sociale en economische onderwerpen en heeft leidinggevende en coachende kwaliteiten. Bovendien moet hij/zij gevoel hebben bij de psychologische processen die zich voltrekken wanneer personen of organisaties zich bezighouden met innovatieve werkwijzen.

Programmamanager in de rol "Acquisiteur"

De acquireur staat midden in de regio en haalt kansen, vraagstukken en ideeën op bij alle betrokkenen.

Taken:

- > Gesprekspartner voor ondernemers, burgers, instellingen en overheid;
- > Kansen waarnemen en omzetten naar concrete vraagstukken;
- > Brengt passende vraagstukken in de gedeelde agenda in;
- > Definieert samen met de manager IWP en de procesmanager welk onderwijspotentieel passend is per vraagstuk.

De acquireur beschikt over een groot netwerk en goede contactuele eigenschappen. Hij/zij heeft affiniteit met sociale en economische onderwerpen en weet verbindingen te maken die leiden tot innovatieve concepten en samenwerkingsverbanden.

Programmamanager in de rol "Procesmanager"

De procesmanager is verantwoordelijk voor het volledige proces rondom de projecten die in de IWP uitgevoerd worden.

Taken:

- > Projectenboek up to date houden;
- > Onderwijs koppelen aan projecten: concrete vragen op het niveau per onderwijsinstelling beschrijven;
- > Studenten koppelen aan projecten en organiseren van de vraagarticulatie;
- > Contact onderhouden met opdrachtgevers;
- > Voortgang projecten bewaken;
- > Bijsturen indien nodig, met ondersteuning vanuit de netwerkpartners (docenten, medewerkers van opdrachtgever etc.);
- > Masterclasses organiseren;
- > Evalueren/reflecteren/transfer naar eventueel follow up.

De procesmanager heeft ruime ervaring in het onderwijs en heeft coachende, instruerende en corrigerende vaardigheden. Hij/zij heeft een groot netwerk in het onderwijs.

Werkplaatsbeheerder

De werkplaatsbeheerder is de constant aanwezige persoon in de IWP die zorgt dat alle aanwezige participanten optimaal gebruik kunnen maken van de faciliteiten van de IWP.

Taken:

- > Aanwezig zijn wanneer de IWP open moet zijn voor activiteiten;
- > Catering;
- > Schoonhouden gebouw;
- > Gastheerschap (fysiek, via mail en telefoon) en doorverwijzen derden;
- > Ruimtes inrichten en opruimen voor activiteiten;
- > Ondersteunende werkzaamheden bij activiteiten (ICT, presentjes etc.);
- > Netwerkbeheer.

De werkplaatsbeheerder is flexibel en kan vlot en adequaat op situaties inspringen en daarmee zorgdragen dat de sfeer in de IWP open en aangenaam is voor ieder die gebruik maakt van de faciliteiten van de IWP.

Rollen en functies in de buitencirkel:

Docenten

De docenten zijn vanuit de school de coaches, begeleiders en beoordelaars van de studenten. In de fase van de vraagarticulatie zien zij toe op aansluiting van het uiteindelijke project bij de opleidingsvereisten, de leerbehoefte en de beginsituatie van de student. Indien nodig zijn zij bij cruciale momenten in de praktische uitvoering van de opdrachten. Zoals bijvoorbeeld bij een belangrijk gesprek met de opdrachtgever of bij het werken in risicovolle situaties, als werken met een kettingzaag of graafmachine.

Taken:

- > Begeleiding op maat verzorgen, waaronder de vraagarticulatie;
- > Flankerend onderwijs verzorgen, dit kan op school maar ook in de IWP, bijvoorbeeld door masterclasses op maat te geven;
- > Intervenieren bij calamiteiten;
- > Beoordeling van studenten;
- > Didactiek en planning flexibel vormgeven.

Studenten

Studenten kiezen een opdracht die past in het curriculum van hun opleiding en bij de leerdoelen die zij wensen te behalen. Op het moment dat zij zich aan een opdracht verbinden zijn ze “eigenaar” van het proces en zullen ze zorg dragen voor de uitvoering van de opdracht, alsmede de communicatie met diverse betrokkenen.

De student is lerende. Dit betekent dat er fouten gemaakt mogen worden en dat de student nog niet alles zal kunnen en weten. De student is wel verantwoordelijk voor het vragen van hulp aan de juiste persoon op momenten dat hij vastloopt. Het interne netwerk waarop de student terug kan vallen bestaat uit de opdrachtgever(s), de docenten, de medestudenten en de procesmanager.

Taken:

- > Aannemen van de opdracht
- > Articuleren van de opdracht volgens de richtlijnen die de opleiding hierover vastgesteld heeft
- > Go en No Go momenten vaststellen
- > Helder communiceren met alle betrokkenen over de voortgang van de opdracht
- > Hulp vragen indien nodig
- > Evalueren met alle betrokkenen

Opdrachtgever(s)

De opdrachtgever brengt zijn vraagstuk in en is bereid studenten de gelegenheid te geven met zijn vraagstuk aan de slag te gaan. De opdrachtgever is zich bewust van het feit dat de student in een leersituatie met de opdracht aan de slag gaat. Derhalve zal de opdrachtgever positief kritisch meekijken en de student van feedback voorzien op zowel proces als resultaat. Indien de opdrachtgever vaststelt dat het afbreukrisico van hetgeen de student in de uitvoering laat zien te groot wordt, schakelt hij tijdig de procesmanager in, zodat er een interventie gepleegd kan worden.

Taken:

- > Inbrengen van een vraagstuk
- > Dialoog met de student over de juiste opdrachtbeschrijving en context
- > Go en No Go momenten samen met de student vaststellen
- > Vinger aan de pols houden op zowel het proces als het resultaat
- > De student van passende feedback voorzien
- > Indien mogelijk de bereidheid hebben de resultaten beschikbaar stellen (al dan niet anoniem) ten behoeve van publicaties van het lectoraat

Lectoraat

Het lectoraat heeft de taak er voor te zorgen dat er kenniscirculatie plaatsvindt die meerwaarde heeft voor de participanten van de diverse samenwerkingsverbanden, de regio en internationale partners. Het lectoraat communiceert op diverse manieren over de resultaten op zowel procesniveau als inhoudsniveau. Dit richt zich op de omgeving in de breedste zin van het woord. Dus van wetenschappelijke publicaties tot artikelen in vaktijdschriften en nieuwsbrieven.

Taken:

- > Bewerkstelligen van kenniscirculatie
- > Monitoren en onderzoeken van processen in coöperaties en IWP's
- > Publiceren van wetenschappelijke artikelen
- > Publiceren van artikelen in vaktijdschriften (onderwijs, maatschappelijk, agrarisch etc.)
- > Publiceren in nieuwsbrieven
- > Communicatie en kennisdeling met (internationale) partners

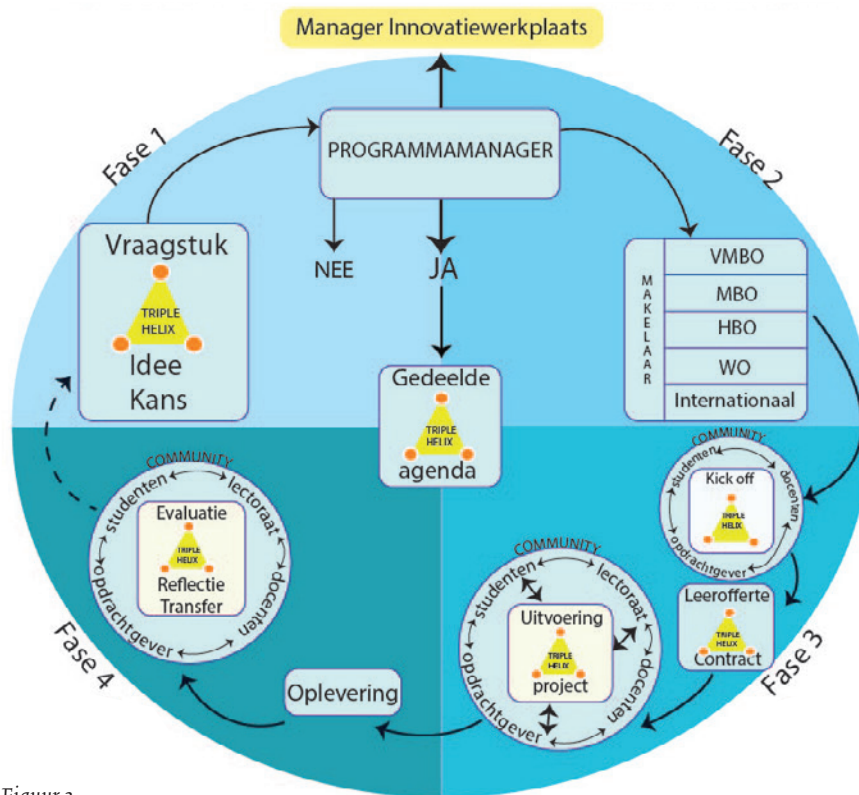
Model

Werkwijze van de IWP in schematisch model weergegeven:

In dit model wordt het proces zoals beschreven in rollen en taken intern van de projecten waaraan wordt zichtbaar gemaakt. In dit model zijn ook de community's te zien. Voluit benoemd zijn dit Community's Of Innovative Learners (COILs). Dit geeft aan dat alle betrokken partijen lerende zijn in de samenwerking aan het project. Lerende met elkaar en lerende van elkaar.

Enkele voorbeelden van projecten en activiteiten

24

Figuur 2

25

1: Wijkdeal De Wijert

Wijkdeal de Wijert is een participatie traject in de wijk De Wijert waarin bewoners in samenspraak met de andere partijen die in de wijk belangen hebben beslissen over de te besteden middelen en het meerjarenbeleid van de wijk. Dit gebeurt middels een co-creatief proces.

De wensen van de bewoners spelen hierin een centrale rol en worden gekoppeld aan de belangen, kennis en kunde van de andere partijen inclusief de gemeente. Zo ontstaat de agenda van de wijk.

De wijkbewoners zijn in maart 2017 voor een tweetal startbijeenkomsten uitgenodigd. Tijdens de eerste bijeenkomst ontving wethouder Ton Schroor de wijkbewoners in de Innovatiewerkplaats. Hierna heeft een groep wijkbewoners het stokje overgenomen en hebben met elkaar en de partijen in de wijk Wijkdeal de Wijert in het leven geroepen.

Via een Facebookpagina en een flyer geeft deze koplopersgroep ruchtbaarheid aan het project. Zij hebben een proces in gang gezet met bijeenkomsten in de verschillende buurten, waardoor iedereen de kans heeft aan te haken en mee te praten. Naast de buurtbijeenkomsten zijn er ook themabijeenkomsten waar de wijkbewoners kennis op kunnen doen over diverse thema's die te maken hebben met onderwerpen die aan de orde komen als er over de toekomst van de eigen wijk beslist moet worden. Voorbeelden hiervan zijn: "Bouw en Duurzaamheid", "Werk, Inkomen en Samenkomen" en "Jeugd, Opgroeien, Voorzieningen en Zorg".

Vanuit de Innovatiewerkplaats wordt meegekeken, meegedaan en meegedacht in dit project, om uiteindelijk ook hier de koppeling met het onderwijs te kunnen maken. Zo kunnen wijkbewoners straks samen met studenten en de gemeente Groningen aan de slag om vorm te geven aan hun ideeën.

2: Het Ondernemersplatform

Regionaal versterkend ondernemerschap is steeds meer aan de orde van de dag. Daarom is er in de innovatiewerkplaats een initiatief gestart om de ondernemers van Groningen Zuid bij elkaar te brengen.

Vanuit de innovatiewerkplaats Helpman/De Wijert worden vernieuwende initiatieven ontplooid door gevestigde en startende ondernemers. Er zijn zeer veel ondernemers in Zuid die rondlopen met goede ideeën, en dankzij de innovatiewerkplaats kunnen die nu ook verder gebracht worden.

In de Innovatiewerkplaats worden bijeenkomsten georganiseerd met als doel die partijen bij elkaar te brengen die nodig zijn om de ondernemersideeën van de grond te krijgen. De gemeente, Hanzehogeschool, Terra en Ondernem 't zijn hier bij betrokken. Uiteindelijk draait het er om dat de juiste partijen elkaar fysiek kunnen ontmoeten, om nieuwe verbindingen of samenwerking tot stand te brengen, kennis te delen of op te doen. Dit zou zelfs een voorloper kunnen zijn van een meer intensievere vorm van samenwerking tussen deze partijen.

Om de zes weken vinden er bijeenkomsten plaats en tussentijds worden de ideeën verder uitgewerkt.

Daarnaast worden er workshops voor de ondernemers georganiseerd over verschillende onderwerpen. Nu worden deze nog gegeven door collega-ondernemers, maar na de zomervakantie zijn er ook studenten van de Hanzehogeschool beschikbaar voor het verzorgen van diverse workshops.

Op vrijdag is de Innovatiewerkplaats voor alle ondernemers geopend, om elkaar te ontmoeten, te werken en om vragen te kunnen stellen aan leden van het projectteam.

3: Fruitcafé De Helpende Hand

Aan de Weremeus Buningstraat is gedurende schooljaar 2016/2017 hard gewerkt om een unieke wijkcoöperatie vorm te geven. Nadat het pand van een voormalige kroeg een tijd leeg stond en het de omliggende ondernemers en de wijkbewoners een doorn in het oog was, is Gebiedscoöperatie Westerkwartier huurder van het pand geworden. Uiteindelijk is dit uitgegroeid tot Fruitcafé De Helpende Hand:

Fruitcafé De Helpende Hand is een coöperatieve buurtwinkel waar groente en fruit uit de regio wordt verkocht voor een vriendelijke prijs. In de winkel zijn meerdere werkzoekenden aan de slag in een participatiebaan. Zij verlenen extra service aan de klanten met het kosteloos snijden en schillen van verse groente en vers fruit. Ook zijn vrijwilligers welkom om in de buurtwinkel mee te werken of zo een dagbesteding te vinden.

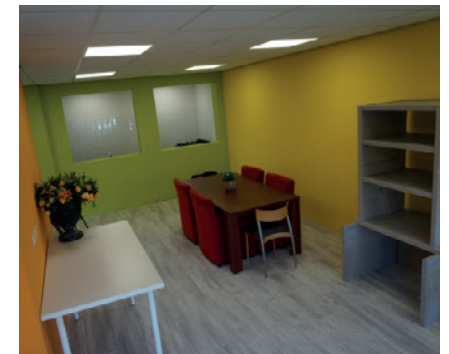
Wie een praatje wil maken kan ook terecht bij het Fruitcafé. In het Fruitcafé staat een stamtafel en daar kunnen wijkbewoners en studenten elkaar ontmoeten en bijpraten onder het genot van een kopje koffie met appeltaart of een gezonde smoothie. Ook kunnen wijkbewoners vragen stellen, waarbij studenten van Het Noorderpoort of Terra een helpende hand kunnen bieden, zoals hulp bij het bedienen van een nieuwe smartphone of advies voor de beplanting van de tuin. De stamtafel wordt bemand door een BBL student van Het Noorderpoort van de opleiding Sociaal Maatschappelijk dienstverlener, die ook de verbinding vormt met de Innovatiewerkplaats. Grotere projecten en thema's kunnen worden gekoppeld aan de innovatiewerkplaats en daar worden uitgewerkt.

Het Fruitcafé biedt eveneens een overzichtelijke stageplaats voor leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs van De Bolster.

Het pleintje voor het Fruitcafé is na overleg met de overige ondernemers opgeknapt door studenten van Terra in samenwerking met hoveniersbedrijf Donkergroen. Zo zijn de boomspiegels verfraaid met beplanting, zijn er parkeervakken voor de scooters van de bezorgservice van de restaurants gemaakt en staan er picknicktafels waar men lekker van het zonnetje kan genieten.

De leden van de coöperatie zijn: Gebiedscoöperatie Westerkwartier en Terra MBO Groningen. Noorderpoort zal zich na de zomervakantie aansluiten bij de coöperatie. Rien Willems van de Albert Hein aan de van Lenneplan ondersteunt de coöperatie in praktische zin, o.a. door het leveren van aanvullende producten, de doorstroom van stagiaires en mogelijk ook het participatiepersoneel etc..

Het logo van Het Fruitcafé is ontworpen door studenten van Noorderpoort

4: Coenderspark en Van Lenneplaan

De gemeente Groningen heeft na een initiatief van omwonenden besloten om samen met wijkbewoners het Coenderspark te verfraaien en het een opener en toegankelijker karakter te geven. Wijkbewoners hebben volop meegedacht over de inrichting en werken ook mee bij de aanleg.

Studenten van Terra zijn door medewerkers van de gemeente Groningen in het hele proces meegenomen. Zo hebben studenten meegedacht in de werkvoorbereiding en zijn ze ook betrokken bij de uitvoering van verschillende werkzaamheden. Zo hebben studenten Loonwerk onder leiding van studenten Tuin, Park en Landschap de contouren van de wandelpaden met een kraan uitgegraven, zodat wijkbewoners in het weekend met elkaar de koersmix konden storten en aanrillen. De wijkbewoners delen de resultaten van de inspanningen van alle partijen om de Facebookpagina van Coenderspark.

Een zelfde proces is ook gaande bij de herinrichting van de Van Lenneplaan. De startbijeenkomsten waarbij de wijkbewoners, studenten en ondernemers in overleg met een landschapsarchitect en verkeerskundige van de gemeente tot een voorstel gekomen. De bijeenkomsten werden gehouden in de Innovatiewerkplaats. Na afloop van dit proces is er een inloopmarkt voor bewoners en klanten van het winkelcentrum gehouden die werd gepresenteerd door de bewoners in de ontwerpgroep. De wijk heeft het plan omarmd en is door de gemeenteraad vastgesteld. Op dit moment is de werkvoorbereiding gaande, waarbij Terra studenten bij verschillende onderdelen betrokken zijn.

5: Uitvoering programma stadsbeheer

Iedere maandag komt een docent van Terranext met een groep studenten die een opleiding in het groene domein volgen via Terra Start in de Innovatiewerkplaats. Zij behandelen een stuk theorie, om daarnaast de wijk in te trekken en daar werkzaamheden in de groenvoorzieningen te verrichten. Naast deze groep komen er ook nog regelmatig andere groepen van Terranext om een deel van het onderhoudsprogramma van stadsbeheer voor hun rekening te nemen.

34

35

6: Alle Kinderen Actief

Ondernemer Stefan Alfons van sportschool Totally in Shape in de Wijert zag dat er in de wijk vele kinderen zijn die niet de mogelijkheid hebben om te sporten. Vanuit een gevoel van betrokkenheid bij die kinderen wil Stefan daar iets aan doen. Hij heeft zijn idee ingebracht bij de Innovatiewerkplaats en het project Alle Kinderen Actief was een feit.

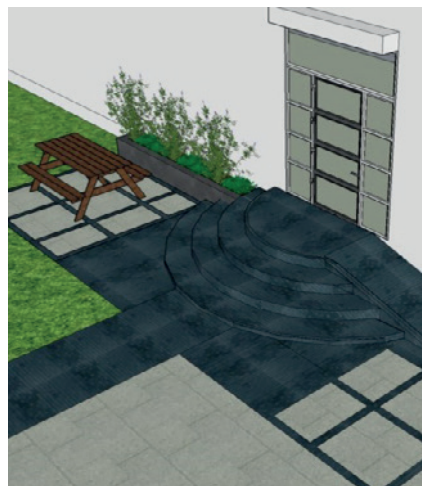
Stefan is hierdoor in contact gekomen met de gemeente Groningen en met studenten van verschillende onderwijsinstellingen.

Zo hebben studenten van Terra voor hem een huisstijl voor Alle Kinderen Actief ontworpen, hebben ze het terrein achter de sportschool aangepast voor het sporten met kinderen en hebben ze de entree van de sportschool verfraaid (ontwerp en uitvoering).

Een student van de Hanzehogeschool heeft invulling gegeven aan haar afstudeertraject, door voor Stefan onderzoek in de wijk te doen en op basis van haar bevindingen een businessplan te schrijven. Vanuit deze resultaten zijn er inmiddels weer vervolgvragen en –opdrachten naar voren gekomen, die volgend schooljaar met een nieuwe lichter studenten verbonden zullen worden.

36

Stefan Alfons: Het werken met studenten geeft mij energie. Ze komen met verrassende ontwerpen die ik zelf nooit had kunnen bedenken!

37

7: Workshops voor de wijk, door studenten

Studenten van Terra van de opleiding dierversorgung en bloem hebben dit schooljaar een programma met diverse workshops ontwikkeld. Zo zijn er maandelijks voor wijkbewoners gratis workshops met interessante onderwerpen. Doel is dat wijkbewoners in een informele sfeer met elkaar en met studenten in contact komen. Studenten krijgen hun vak nog beter in de vingers, doordat ze hun kennis en vaardigheden kunnen delen en wijkbewoners hebben leerzame, sociale activiteiten in de buurt. Uit onderzoek van studenten van Social Studies van de Hanzehogeschool is gebleken dat er bij veel wijkbewoners behoefte is aan dergelijke activiteiten in de nabije omgeving.

Ieder schooljaar zal de nieuwe lichting studenten het stokje overnemen en zorg dragen voor continuïteit in de workshops. Waar mogelijk zal de relatie met ondernemers uit de wijk gelegd worden. Voorbeelden van workshops die gegeven worden zijn: Een lezing over kattengedrag in samenwerking met de kattenkliniek Groningen aan de van Lenneplan, een workshop kerststuk maken, een kindermiddag met (jonge) dieren in de innovatiewerkplaats, een workshop voorjaarsbloemstuk en een hondenwandeling door de wijk met (puzzel)opdrachten voor hond en baas.

38

39

8: Masterclasses

In de Innovatiewerkplaatsen worden regelmatig masterclasses gegeven aan studenten. Hiervoor wordt de verbinding met de wijkbewoners gezocht, om expertise die aanwezig is met studenten te delen. Een voorbeeld hiervan is: Masterclass “Omgaan met dementerende ouderen”. Studenten van Terra hadden hier behoefte aan, omdat zij voor een project met dieren op bezoek zouden gaan in een verzorgingstehuis. Een medewerkster van een verzorgingstehuis uit de wijk heeft deze masterclass verzorgd. Zo zijn er ook masterclasses geweest over “Professioneel inzetten van social media” en “Basisschoolkinderen en dieren”.

Ook voor de Hanzehogeschool studenten worden er samen met de Innovatiewerkplaatsen Westerkwartier, Pekela en Veendam masterclasses georganiseerd. Daarbij komen allerlei onderwerpen aan de orde die ondersteunend zijn voor het afstudeertraject dat zij via de Innovatiewerkplaatsen vormgeven. Voorbeelden zijn: Interviewtechnieken, het maken van een plan van aanpak, adviesvaardigheden etc..

9: Doorkijkje naar schooljaar 2017/2018

Voor het schooljaar 2017/2018 ligt de focus op het verankeren van de ontstane samenwerkingsverbanden, het exploreren van meer mogelijkheden en het uitwerken van vraagstukken die voorgekomen zijn uit de resultaten van schooljaar 2016/2017. Ook koesteren we de ambitie om de buurtsamenwerking uit te laten groeien naar een coöperatief model van bewoners, ondernemers en onderwijs om zo een uitvoeringsorganisatie van de agenda van de wijk te worden.

Vanaf 1 februari zijn Hanzehogeschool studenten aangehaakt bij Innovatiewerkplaats Helpman/de Wijert. De resultaten van deze projecten hebben inmiddels geleid tot 27 nieuwe vraagstukken die kansen bieden voor zo'n 40 studenten. Deze vraagstukken zijn inmiddels voor september 2017 uitgezet bij de Hanzehogeschool en de eerste studenten hebben al interesse getoond.

Voor Terra geldt dat de verankering vorm gaat krijgen door in het onderwijs nog meer flexibele ruimte te creëren om beter mee te kunnen bewegen met de projecten die zich vanuit de wijken aandienen.

Met De Bolster, de praktijkschool voor voortgezet speciaal onderwijs heeft onlangs een verkenning plaatsgevonden voor een structurele samenwerking. Dit zal volgend schooljaar concrete vormen krijgen.

Kortom...er is genoeg te doen en alle samenwerkende partijen zullen steeds meer en beter met elkaar verbonden worden!

Colofon

Monitor Buurtsamenwerking Helpman/de Wijert Schooljaar 2016/2017

© Willem Foorthuis en Annet Muller-ter Veen

Tekst- en Beeldredactie:

Lucien Wink

Met dank aan:

Ton Schroor, Ton Wennink, Eric Mooij, Frans Traa,
Sabine Lutz

De facts en figures in deze brochure zijn o.a. gebaseerd op de volgende data: beleidsnotities gemeente Groningen en wij-team, wijkkompassen, Terra praktijkgids reguleren, document lectoraat regionaal leren, onderzoeksrapportages studenten, projectenboeken, projectregistratie, projectevaluatie, notulen werkgroep, studentadministratie, rapportages manager innovatiewerkplaats